

1 8 2 1
Ψ Η Φ Ι Α Κ Ο
Α Ρ Χ Ε Ι Ο
DIGITAL ARCHIVE

**ΠΩΣ ΘΥΜΟΜΑΣΤΕ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821
ΜΙΑ ΔΡΑΣΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ**

Σε λίγα χρόνια θα γιορτάζουμε την επέτειο των διακοσίων χρόνων από την Ελληνική Επανάσταση. Η Επιστημονική Επιτροπή του ερευνητικού προγράμματος «Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821: ΨΗΦΙΑΚΟ ΑΡΧΕΙΟ» προτείνει στην εκπαιδευτική κοινότητα μία δράση Τοπικής Ιστορίας, προσκαλώντας μαθητές να μελετήσουν «πώς θυμόμαστε» το παρελθόν και να τους εξοικειώσει με τη δουλειά του ιστορικού, του ερευνητή και του αρχειονόμου. Το ερευνητικό πρόγραμμα υλοποιείται από το Κέντρο Έρευνας για τις Ανθρωπιστικές Επιστήμες (<https://www.rchumanities.gr/>)

Λίγα λόγια για τον φορέα υλοποίησης

Το Κέντρο Έρευνας για τις Ανθρωπιστικές Επιστήμες (ΚΕΑΕ), μία αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία, ξεκίνησε τη λειτουργία του τον Ιανουάριο του 2015. Ο βασικός σκοπός του ΚΕΑΕ είναι η χρηματοδότηση της έρευνας στις ανθρωπιστικές επιστήμες μέσα από μια διαδικασία δημόσιων προσκλήσεων προς νέες ερευνήτριες και νέους ερευνητές κατόχους διδακτορικών τίτλων για την υποβολή ερευνητικών προτάσεων. Οι προτάσεις αυτές θα αξιολογούνται από ειδικούς επιστήμονες του κάθε πεδίου που εργάζονται σε Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα της Ελλάδας ή άλλων χωρών.

Συνακόλουθα, το ΚΕΑΕ έχει ως στόχους, μεταξύ άλλων, τη διατύπωση μιας ατζέντας για την πολυσχιδή σημασία των ανθρωπιστικών επιστημών, τη διεξαγωγή δημόσιας συζήτησης για

τα αποτελέσματα των ερευνών αλλά και την περαιτέρω διάδοση και διάχυσή τους προς την επιστημονική κοινότητα και στο ευρύ κοινό μέσα από τη διοργάνωση ημερίδων, συνεδρίων και συναντήσεων, τη δημιουργία ενός χώρου για την ανάδειξη νέων ερευνητικών τάσεων και θεωρητικών αναζητήσεων στο πλαίσιο της διεθνούς ακαδημαϊκής κοινότητας.

Σημαντική δραστηριότητα του ΚΕΑΕ είναι η επικοινωνία και η συνεργασία με αντίστοιχα Κέντρα και Ιδρύματα διεθνώς με στόχο την ανταλλαγή υποτρόφων, τη συνδιοργάνωση ερευνητικών προγραμμάτων και άλλων επιστημονικών δραστηριοτήτων. Περισσότερες πληροφορίες για το ΚΕΑΕ μπορείτε να δείτε στην ιστοσελίδα του κέντρου :

(<https://www.rhumanities.gr/>)

Λίγα λόγια για το πρόγραμμα «Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821: ΨΗΦΙΑΚΟ ΑΡΧΕΙΟ»

Το ερευνητικό πρόγραμμα βασίζεται σε μία διαδικτυακή πλατφόρμα που συγκεντρώνει διαφορετικού τύπου αρχειακό υλικό (έγγραφα, έργα τέχνης, αρχεία ήχου) για όψεις της περιόδου της Ελληνικής Επανάστασης του 1821. Το υλικό αυτό, που βρίσκεται αποθηκευμένο σε Αρχεία, Βιβλιοθήκες και Συλλογές όλης της χώρας, στο πλαίσιο του έργου τεκμηριώνεται επιστημονικά, φωτογραφίζεται και καταχωρείται σε μια βάση δεδομένων. Μία σειρά λέξεων-κλειδιά, θα επιτρέπει εύκολη αναζήτηση στα τεκμήρια της βάσης.

Πέρα από τον τεράστιο όγκο υλικού που θα είναι διαθέσιμο στην ερευνητική και εκπαιδευτική κοινότητα, το ΨΗΦΙΑΚΟ ΑΡΧΕΙΟ 1821 θα προσφέρει επίσης μία ψηφιακή βιβλιοθήκη για θέματα της καθημερινής ζωής αλλά και «ψηφιακά εκθέματα» που θα στηρίζουν εκπαιδευτικές προτάσεις.

Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να δείτε στον ιστότοπο

<https://www.rhumanities.gr/act4greece/>

Περιγραφή της προτεινόμενης σχολικής δράσης

Στόχος της προτεινόμενης δράσης είναι να εντοπιστούν στην ευρύτερη περιοχή όπου βρίσκεται η σχολική μονάδα υλικά τεκμήρια που σχετίζονται με την Ελληνική Επανάσταση του 1821: μνημεία και ηρώα, δρόμοι, πλατείες, βιβλία, αντικείμενα τέχνης, κ.ά. Στη συνέχεια, οι σχολικές ομάδες καλούνται να πραγματοποιήσουν έρευνα για τα υλικά

τεκμήρια που εντόπισαν και να καταγράψουν τα στοιχεία σε μια ειδική ψηφιακή φόρμα διαδικτυακά.

Αναλυτικά:

Γινόμαστε ερευνητές

Κάθε τάξη που επιθυμεί να πάρει μέρος στη δράση, θα πρέπει να συμπληρώσει ένα ή περισσότερα Δελτία Ερευνητή. Θέτουμε στην τάξη το ερώτημα «Πού βασίζονται οι ιστορικοί για να γράψουν Ιστορία». Ζητάμε να μας πουν οι μαθητές μας ποιο είναι ένα μουσείο που επισκέφθηκαν, με το σχολείο ή τους γονείς τους. Μιλάμε για τις ιστορίες που μας αφηγούνται τα εκθέματα. Θυμίζουμε τις βιβλιοθήκες: έχουν πάει στη σχολική ή τη δημοτική βιβλιοθήκη να ψάξουν ένα βιβλίο; Στις βιβλιοθήκες υπάρχουν βιβλία που γράφτηκαν στην εποχή που μας ενδιαφέρει να μελετήσουμε (αν πρόκειται για τους τελευταίους 4 αιώνες). Υπάρχουν όμως και αρχεία, όπου φυλάγονται έγγραφα παλιά, που κι αυτά περιέχουν πληροφορίες για πρόσωπα που έζησαν παλιά και είχαν θέσεις ευθύνης στη διοίκηση, στο στρατό, στην Εκκλησία. Έχουμε κι άλλους τρόπους να θυμόμαστε το παρελθόν με «σημάδια» που βάζουμε στο δημόσιο χώρο: Αγάλματα σε πλατείες, ονόματα δρόμων, μνημεία πεσόντων.

Συμπληρώνουμε το Δελτίο

Συζητάμε για την πόλη ή την ευρύτερη περιοχή που ζουν οι μαθητές: Υπάρχουν μουσεία, βιβλιοθήκες, αρχεία; Υπάρχουν μνημεία, πλατείες, δρόμοι που θυμίζουν την Ελληνική Επανάσταση του 1821;

Βοηθούμε στους μαθητές να διαλέξουν ένα τεκμήριο ή μνημείο που βρίσκεται στη γειτονιά του σχολείου και σε άλλα σημεία της πόλης, ή στο κοντινό μουσείο ή βιβλιοθήκη, από δυο τρία που θα τους προτείνουμε. Οργανώνουμε μία επιτόπια επίσκεψη, βγάζουμε φωτογραφίες, συζητάμε στην τάξη για τα ευρήματά μας. Μελετάμε προσεκτικά το Δελτίο Ερευνητή, συζητάμε και εξηγούμε τα πεδία. Συμπληρώνουμε το Δελτίο Ερευνητή αναζητώντας πρόσθετες πληροφορίες για να συντάξουμε την «περιγραφή».

Οδηγίες προς εκπαιδευτικούς

- Πηγαίνετε στη σελίδα <https://goo.gl/forms/IYfRf8PqvYelo4F62>
- Στη σελίδα μπαίνετε από τον προσωπικό σας λογαριασμό στη google, προκειμένου να έχετε το δικαίωμα να ανεβάσετε αρχεία (φωτογραφίες των αντικειμένων/μνημείων κλπ).
- Εφόσον συμπληρώσετε και αποστείλετε τη φόρμα, δεν μπορείτε να επεξεργαστείτε ξανά τα στοιχεία. Για το λόγο αυτό πρέπει να είστε σίγουροι/σίγουρες ότι έχετε συμπληρώσει σωστά τη φόρμα πριν επιλέξετε αποστολή. Σας προτείνουμε να συμπληρώσετε πρώτα τα στοιχεία σε ένα απλό αρχείο word. Σε περίπτωση που δεν μπορείτε να δουλέψετε διαδικτυακά, μπορείτε απλά να συμπληρώσετε την ίδια φόρμα σε μορφή word και να την αποστείλετε στο φορέα υλοποίησης.
- Παραδείγματα για τη συμπλήρωση της φόρμας, θα βρείτε παρακάτω.

Δημοσιοποίηση του έργου

Μετά την ολοκλήρωση της σχολικής δράσης, η ερευνητική ομάδα του προγράμματος «ΨΗΦΙΑΚΟ ΑΡΧΕΙΟ 1821», θα συλλέξει τα αποτελέσματα και θα δημιουργήσει μια ψηφιακή εφαρμογή, ανοικτή σε όλους τους επισκέπτες. Εκεί θα παρουσιάζονται τα σχολεία που συμμετείχαν στη δράση και τα αποτελέσματα του έργου μαθητών και εκπαιδευτικών. Μέχρι να ολοκληρωθεί το έργο, πληροφορίες για την πρόοδό του μπορεί κανείς να βρει στη σελίδα του στο fb 1821 Digital Archive - Ψηφιακό Αρχείο 1821.

Περισσότερες πληροφορίες

Για περισσότερες πληροφορίες για τη δράση τοπικής ιστορίας, προσκαλούμε τους εκπαιδευτικούς να επικοινωνήσουν μαζί μας. Με χαρά θα απαντήσουμε στα ερωτήματά σας και θα συνεργαστούμε για τη διευκόλυνση του έργου σας.

Υπεύθυνη υποστήριξης δράσης: Δρ Ιουλία Πεντάζου - pentazou@yahoo.com

ΨΗΦΙΑΚΟ ΑΡΧΕΙΟ 1821 - Επιστημονική Επιτροπή

Επιστημονική Υπεύθυνη Έργου: Άντα Διάλλα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ευρωπαϊκής Ιστορίας στο Τμήμα Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης της ΑΣΚΤ

Δέσποινα Βαλατσού, Δρ. Ιστορίας ΕΚΠΑ (ειδίκευση: Digital Humanities και Digital History)

Γιώργος Καλαούζης, Μηχανικός Η/Υ, Τμήμα Αρχιτεκτόνων και Μηχανικών, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Ιουλία Πεντάζου, Δρ. Αρχιτεκτονικής Παν.Θεσσαλίας (ειδίκευση: σχεδιασμός πολιτισμικών και εκπαιδευτικών ψηφιακών εφαρμογών)

Ελένη Σταμπόγλη, Ιστορικός, εκδότρια (εκδόσεις Καλειδοσκόπιο)

«Ψηφιακό Αρχείο 1821»

Πρόγραμμα τοπικής ιστορίας για δημοτικά και γυμνάσια

Δελτίο σχολικής ομάδας

Πεδίο	Σχόλια: εμφανίζονται πάντα πριν συμπληρωθεί το δελτίο με roll-over
Σχολείο	Συμπληρώνεται το σχολείο (Δημοτικό ή Γυμνάσιο)
Σχολική ομάδα	Συμπληρώνεται η τάξη που συμμετέχει
Τόπος	Συμπληρώνεται ο τόπος όπου βρίσκεται το σχολείο
Εκπαιδευτικός	Συμπληρώνεται το όνομα του υπεύθυνου εκπαιδευτικού
Μέλη σχολικής ομάδας	Συμπληρώνονται τα ονόματα των μαθητριών και μαθητών που συμμετέχουν στη δράση

Ένα παράδειγμα συμπληρωμένο

Πεδίο	Σχόλια: εμφανίζονται πάντα πριν συμπληρωθεί το δελτίο με roll-over
Σχολείο	1 ^ο Δημοτικό Άμφισσας
Σχολική ομάδα	Στ Δημοτικού
Τόπος	Άμφισσα
Εκπαιδευτικός	Κωνσταντίνα Οικονόμου
Μέλη σχολικής ομάδας	Νίκος Καρακώστας Μελίνα Παπαδοπούλου

Δελτίο ερευνητή

Το δελτίο που θα συμπληρώσει η σχολική ομάδα

Πεδίο	Σχόλια: εμφανίζονται πάντα πριν συμπληρωθεί το δελτίο με roll-over
Τίτλος	Ο τίτλος του αντικειμένου που καταγράφεται
Είδος	Επιλέγεται το είδος του αντικειμένου: <ul style="list-style-type: none">• Ιστορικό κτίριο• Οδός• Πλατεία• Μνημείο• Αντικείμενο από μουσείο• Βιβλίο
Τόπος	Συμπληρώνεται ο τόπος όπου βρίσκεται το αντικείμενο που καταγράφεται
Χρονολογία	Χρονολόγηση του αντικειμένου που καταγράφεται, εφόσον αυτή είναι γνωστή.
Δημιουργός +	Συμπληρώνεται το όνομα του δημιουργού του αντικειμένου, εφόσον είναι γνωστό. Αλλιώς μένει κενό
Βιογραφικό σημείωμα	Συμπληρώνονται βιογραφικά στοιχεία του δημιουργού
Περιγραφή	Συμπληρώνεται περιγραφή του αντικειμένου
Το σχόλιά μας	Η σχολική ομάδα συμπληρώνει ένα σχόλιο

	για το αντικείμενο που κατέγραψε (π.χ. γιατί μου άρεσε)
Σύνδεση με ιστορία του 1821	Η σχολική ομάδα συμπληρώνει τη σχέση που έχει το αντικείμενο που καταγράφει με την ιστορία του 1821
Σύνδεση με τον τόπο μου	Η σχολική ομάδα συμπληρώνει τη σχέση που έχει κατά τη γνώμη του/της το αντικείμενο που καταγράφει με την πόλη του
Βιβλιογραφία	Συμπληρώνονται οι πηγές στις οποίες ανέτρεξε η σχολική ομάδα για τη συμπλήρωση του δελτίου
Φωτογραφία	Ανεβαίνουν φωτογραφίες του αντικειμένου. Δίνεται δυνατότητα να ανέβουν 3 φωτογραφίες.

Παράδειγμα: Ένα συμπληρωμένο δελτίο ερευνητή

Πεδίο	Σχόλια: εμφανίζονται πάντα πριν συμπληρωθεί το δελτίο με roll-over
Τίτλος	Ορφανοτροφείο Αίγινας
Είδος	<p>Επιλέγεται το είδος του αντικειμένου:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ιστορικό κτίριο + • Οδός • Πλατεία • Μνημείο • Αντικείμενο από μουσείο • Βιβλίο
Τόπος	Αίγινα
Χρονολογία	1829
Δημιουργός +	<p>Συμπληρώνεται το όνομα του δημιουργού του αντικειμένου, εφόσον είναι γνωστό. Αλλιώς μένει κενό</p>
Βιογραφικό σημείωμα	<p>Συμπληρώνονται βιογραφικά στοιχεία του δημιουργού</p>
Περιγραφή	<p>Η οικοδομή του Ορφανοτροφείου είναι ένα ιδιαίτερα σημαντικό έργο. Απλό και σαφές στην οργάνωση και τη μορφή του, είναι το πρώτο δημόσιο κτίριο που κατασκευάστηκε επί Καποδίστρια. Σύμφωνα με τις απόψεις που επικρατούσαν τόσο στον ευρωπαϊκό</p>

	<p>χώρο όσο και στην Ανατολή για κτίρια με παρόμοιες λειτουργίες, το ορφανοτροφείο οργανώνεται γύρω από μια κλειστή εσωτερική αυλή με λιτά και αυστηρά αρχιτεκτονικά στοιχεία, που ενώ εκφράζουν έναν πρώιμο ρομαντικό κλασικισμό απλό στη σύνθεση και με συνέπεια μορφής και λειτουργίας, μπορεί άνετα με τους καθαρούς του όγκους και το σεβασμό στην κλίμακα να θεωρηθεί σαν συνέχεια της τοπικής αρχιτεκτονικής. Η ανέγερση του εξασφάλισε τροφή σε περισσότερα από χίλια άτομα άνδρες και γυναίκες, πρόσφυγες που είχαν καταφύγει στην Αίγινα στα χρόνια του Αγώνα. Ο κήπος του, προσφορά του κοινού της Αίγινας, έφθανε μέχρι τη θάλασσα, περιτειχισμένος και δενδροφυτευμένος.</p>
Το σχόλιό μου	<p>Το Ορφανοτροφείο βρίσκεται στο δρόμο που ακολουθώ για το σχολείο και το βλέπω κάθε μέρα. Με αφορμή το πρόγραμμα έμαθα στοιχεία για την ιστορία του.</p>
Σύνδεση με ιστορία του 1821	<p>Το Ορφανοτροφείο κτίστηκε για να φιλοξενήσει τα ορφανά που είχαν χάσει τους γονείς τους στην επανάσταση του 1821.</p>
Σύνδεση με τον τόπο μου	<p>Ο Δήμος Αίγινας ανακαίνισε πρόσφατα το κτίριο και θα χρησιμοποιηθεί ως χώρος εκδηλώσεων.</p>
Βιβλιογραφία	<p>Στοιχεία για το κτίριο βρήκα στο «Ψηφιακό Αρχείο Καποδίστρια», http://kapodistriasis.digitalarchive.gr</p>

Φωτογραφία

